

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 7.4.2011
KOM(2011) 183 endelig

Henstilling med henblik på

RÅDETS AFGØRELSE

om gensidig bistand til Rumænien

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

I en situation med kraftigt øget risikoaversion under den globale økonomiske krise, som førte til et fald i kapitalindstrømningen, pres på valutakursen og en stadig mere begrænset adgang til statsobligationsmarkedet anmodede de rumænske myndigheder den 6. marts 2009 EU om mellemfristet finansiel bistand, og de henvendte sig desuden til Den Internationale Valutafond (IMF) og Verdensbanken med en anmodning om supplerende bistand. Den 9. marts 2009 meddelte Europa-Kommissionen sammen med Rådets formandskab, at EU var rede til sammen med IMF at deltage i en samordnet finansieringspakke for at styrke holdbarheden i Rumæniens betalingsbalance. Det blev imidlertid understreget, at den finansielle bistand ville blive gjort betinget af, at der blev gennemført et program med understøttende politiske foranstaltninger. Dette program, der blev fremsendt i form af en hensigtserklæring til Kommissionen og IMF den 28. april 2009, fokuserede på at afbøde virkningerne af det skarpe fald i indstrømningen af privat kapital og samtidig gennemføre politiske foranstaltninger for at rette op de eksterne og finanspolitiske ubalancer og styrke den finansielle sektor. På baggrund af den samordnede finansieringspakke, der blev understøttet af dette program, gav moderinstitutterne til de ni største udenlandske ejede banker i Rumænien tilsagn om, at de inden for rammerne af det europæiske banksamordningsinitiativ ville bibeholde deres samlede eksponering over for Rumænien på et højt niveau. I forbindelse med IMF's standby-arrangement til et beløb på 11,4 mia. SDR, der blev godkendt den 4. maj 2009, og den supplerende bistand fra Verdensbanken, EIB og EBRD på op til 2 mia. EUR besluttede Rådet for Den Europæiske Union den 6. maj 2009 at yde gensidig bistand til Rumænien og stille mellemfristet finansiel bistand på op til 5 mia. EUR til rådighed for Rumænien¹. Den 23. juni 2009 indgik Den Europæiske Union og Rumænien et aftalememorandum indeholdende en præcisering af de konkrete foranstaltninger, der skulle gennemføres i programperioden og forud for udbetalingen af hver af de fem rater af EU-lånet.

Mellem oktober 2009 og februar 2011 aflagde Kommissionens tjenestegrene forskellige besøg i Rumænien for at kontrollere efterlevelsen af vilkårene knyttet til EU's mellemfristede finansielle bistand. På basis af resultaterne af disse kontrolbesøg konkluderede Kommissionen, at betingelserne for udbetaling af de fem rater af EU-lånet i det store og hele var blevet opfyldt. Mellem udbetalingen af den første og den femte rate blev der føjet i alt fire tillæg til aftalememorandummet for at afspejle effekten af ændringerne i det økonomiske klima og nye strukturreformforanstaltninger.

Efter at have ført grundige drøftelser med Kommissionens tjenestegrene og IMF-ansatte under et kontrolbesøg i Bukarest fra den 25. januar til den 8. februar 2011 anmodede de rumænske myndigheder den 17. februar 2011 om forebyggende mellemfristet finansiel EU-bistand på op til 1,4 mia. EUR til fortsat støtte for regeringens økonomiske reformprogram. I lighed med

¹ Rådets beslutning af 6. maj 2009 om gensidig bistand til Rumænien (2009/458/EF) (EUT L 150 af 13.6.2009, s. 6) og Rådets beslutning af samme dato om mellemfristet finansiel bistand fra Fællesskabet til Rumænien (2009/459/EF) (EUT L 150 af 13.6.2009, s. 8). Den 16. februar 2010 ændrede Rådet denne beslutning for at tage højde for den uventede kraftige recessions følger for programmets mål (2010/183/EU) (EUT L 83, 30.3.2010, s. 19).

den foregående bistand skulle denne nye bistand stilles til rådighed sammen med et standby-arrangement med IMF til et beløb af 3,09 mia. SDR, som Rumænien også skulle behandle som en sikkerhedsforanstaltning, og lån fra Verdensbanken. Med den fælles bistand, der stilles til rådighed som en sikkerhedsforanstaltning, skulle det således være muligt at fjerne de tilbageværende alvorlige trusler mod den rumænske betalingsbalance og de hermed forbundne risici for den økonomiske og finansielle stabilitet i Rumænien og hos landets vigtigste handelspartnere i EU.

2. MAKROØKONOMISK UDVIKLING OG UDSIGTER

Efter et fald i BNP på 7,1 % i 2009 og på yderligere 1,3 % i 2010 begynder der nu at vise sig positive tegn på en forbedring af erhvervs klimaet og en stigning i aktivitetsniveauet. De seneste undersøgelsesresultater bekræfter, at stemningen i økonomien er i bedring. Industriproduktionen voksede med 5,5 % i 2010. Tilsvarende steg industriens ordretilgang i anden halvdel af 2010 med i gennemsnit omkring 25 % sammenlignet med året forinden. Den solide vækst i eksporten fortsatte (27,3 % i 2010 udtrykt i RON). Byggebranchen oplevede en kraftig vækst i december 2010, men detailhandelen er stadig påvirket af momsstigningen og reduktionen i de offentlige lønninger. De beskedne lønstigninger (den gennemsnitlige nettomånedsløn i december steg med 1,3 % år-til-år) er tegn på forbedringer på arbejdsmarkedet og vil sætte mere skub i forbruget. Skønt den registrerede ledighed fortsatte med at falde i januar 2011, vil arbejdsløshedsprocenten sandsynligvis stige i årets første seks måneder på grund af den nye registreringspligt for arbejdsløse.

De økonomiske konjunkturer skulle nå et vendepunkt i 2001, og BNP i faste priser forventes at stige med 1,5 %. Efter et alvorligt fald i 2009 og 2010 forventes erhvervsinvesteringerne at vokse, da den udenlandske efterspørgsel stiger, og kapacitetsudnyttelsesgraden inden for fremstillingssektoren ligger tæt på rekordniveauet i 2008. Det forventes, at den stærke eksport og den stigende ordretilgang til industrien vil styrke virksomhedernes tillid til, at det er sikkert at investere trods de fortsat noget høje risikopræmier. Boligbyggeriet vil formentlig forblive dæmpet, da kreditgivningen fortsat ligger på et lavt niveau, og boligpriserne forventes at stabilisere sig yderligere. Efter et betydeligt fald i 2009 og 2010 forventes der nu en langsom stigning i det private forbrug i år takket være en opjustering af lønningerne i den offentlige sektor (+15 % efter nedskæringen på 25 % i juli 2010) og i industrien, hvor aktivitetsniveauet er taget kraftigt til. En kraftigere stigning bremses af den fortsatte stramning af finanspolitikken, den høje gældsbetjeningskvote og den begrænsede stigning i den private låntagning grundet den høje andel af misligholdte lån inden for detailbanksektoren. Den reale økonomiske vækst i 2012 forventes at komme til at ligge på omkring 4 %. Det skønnes, at væksten efterhånden vil blive bredere baseret, og at den indenlandske efterspørgsel kommer til at spille en central rolle for det økonomiske opsving. De private forbrugsudgifter vil sandsynligvis stige i et hurtigere tempo som følge af forbedringen af de private husholdningers økonomi i kølvandet på de nye lønstigninger og den stigende beskæftigelse.

Inflationen toppede i december 2010 på 8,0 % (år-til-år) efter betydelige forhøjelser af den indirekte beskatning. Den lå dermed et godt stykke over det inflationsmål på 3,5 % ±1 procentpoint, som den rumænske centralbank havde sat for udgangen af 2010. I første halvdel af 2010 blev inflationen primært holdt oppe på grund af forhøjelsen af punktafgifterne på tobak og højere brændstofpriser – den årlige inflation udgjorde i gennemsnit 4,5 %, mens HICP-inflationen ved konstante skatter bevægede sig omkring 2 %. Inflationen steg til 7,5 % i tredje kvartal som følge af momsforhøjelsen og stigende fødevarerpriser. I anden halvdel af

2011 forventes inflationen gradvist at bevæge sig i retning af centralbankens mål (3,0 % ± 1 procentpoint), efterhånden som priseffekten af stigningerne i de indirekte skatter ebber ud.

Centralbanken har holdt den ledende rentesats på et stabilt niveau siden maj 2010. Ikke desto mindre har den rigelige mængde af likviditet på interbankmarkedet i de seneste måneder holdt de korte renter langt under centralbankens centrale ledende rente. Trods de faldende pengemarkedsrenter er der ikke kommet gang i udlånene til den private sektor på grund af ugunstige konjunkturforskel og stramningen af bankernes udlånsregler. På den pengepolitiske front står Rumænien fortsat over for store udfordringer. Gentagne overskridelser af inflationsmålene kan bringe centralbankens troværdighed i fare, selv om den ikke har haft direkte indflydelse på en stor del af de seneste prisstigninger. Centralbankens forsigtige tilgang til en lempelse af pengepolitikken i anden halvdel af 2010 var nødvendig på grund af risikoen for eftervirkninger af den momsbetingede inflationsstigning. For bedre at forankre inflationsforventningerne vil centralbanken fastholde sin aktive kommunikationspolitik.

3. DE OFFENTLIGE FINANSER

Budgetunderskuddet i 2010 udgjorde 6,5 % opgjort på kassebasis og lå dermed under underskudsmålet på 6,8 % af BNP. De offentlige indtægter steg med 7,2 % i 2010 takket være den ekstra indkomst fra forhøjelsen af momssatsen til 24 % og fra punktgifter og ikke-skattemæssige indtægter, der voksede med 28,2 %. Til gengæld faldt indtægterne fra beskatning af overskud med 17,4 % i 2010 som følge af eftervirkningerne af krisen. Desuden faldt indtægterne fra socialsikringsbidrag og indkomstskatter med henholdsvis 4,5 % og 3,2 %. De nominelle udgifter voksede med 4,2 % i 2010, da der blev brugt flere penge på andre overførsler, social bistand og varer og tjenesteydelser. Sidstnævnte forklares for en vis dels vedkommende med betalingen af restancer inden for sundhedssektoren på 2 mia. RON i september. De største besparelser ramte investeringsudgifterne, der faldt med 11,7 % i 2010, efterfulgt af personaleudgifter, der faldt med 8,6 %, og subsidier, der var 6,7 % lavere.

Ifølge beregninger foretaget af Kommissionens tjenestegrene har Rumænien også overholdt ESA-underskudsmålet for 2010, men dette mangler at blive bekræftet i løbet af de kommende måneder. Det skal imidlertid bemærkes, at Eurostats overflytning af en række statsejede virksomheder til den offentlige sektor i september 2010 og april 2011 vil forøge underskuddet med mindst 0,5 % af BNP, indtil underskuddene i disse virksomheder er blevet elimineret. For at tage højde for denne udvikling og afhængigt af budgetresultatet i 2011 kan dette nødvendiggøre en justering af underskudsmålet for 2011. Der kan blive behov for en ekstra indsats for at sikre, at ESA-underskuddet kommer til at ligge under 3 % i 2012 i overensstemmelse med Rådets henstilling som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

De indenlandske restancer blev reduceret mod udgangen af 2010, og myndighederne har forpligtet sig til at holde dem nede i hele 2011. De indenlandske restancer (ældre end 90 dage) beløb sig til 1,1 mia. RON (0,2 % af BNP) ultimo 2010, efter at de ultimo 2009 havde beløbet sig til 1,6 mia. RON (0,3 % af BNP). Restancerne forekommer især blandt de lokale myndigheder (omkring 84 % af de samlede restancer ved udgangen af 2010) og i mindre omfang inden for sundhedssektoren, inkl. hospitaler. Det er vanskeligere at holde de lokale myndigheders restancer under kontrol, men en ny lov om lokale myndigheders finanser, der trådte i kraft den 1. januar 2011, skulle hjælpe med til at løse dette problem. Efter afviklingen af sundhedssektorens restancer på 2 mia. RON (0,4 % af BNP) i september 2010 er det lykkedes at holde sundhedssektorens restancer nede undtagen for hospitaler.

Nye reformer inden for sundhedssektoren vil udgøre nøglen til at forhindre, at der på lang sigt opstår nye restancer på dette område. Målet er at indrette et effektivt sundhedssystem, der kan fungere inden for de fastsatte budgetrammer. De igangværende og fremtidige foranstaltninger omfatter indførelse af indtægtsbestemt brugerbetaling, afskaffelse af kravet om, at sygekassen skal indgå kontrakter med alle hospitaler, og en ændring af den statslige behandlingsgaranti for at udelukke ikke-essentielle sundhedsydelser. Verdensbanken yder og vil vedblive med at yde tekniske bistand i forbindelse hermed. Desuden vil finansministeriet holde øje med de aggregerede tal for hospitalsbudgetterne for at sikre, at de stemmer overens med den offentlige sektors planlagte udgifter. Er det ikke tilfældet, vil det sammen med sundhedsministeriet tage skridt til undgå, at der igen opstår restancer inden for hospitalssektoren.

De rumænske myndigheder fastholder deres målsætning om at reducere budgetunderskuddet i 2011 til 4,4 % af BNP opgjort på kassebasis (under 5 % af BNP i ESA-termer). De har vedtaget 2011-budgettet og den mellemfristede budgetstrategi for 2011-13. På indtægtssiden vil alle væsentlige skatter forblive uændrede af hensyn til forudsigeligheden. På udgiftssiden fastholdes personaleudgiftsloftet på 39 mia. RON, ekskl. socialsikringsbidrag for militæret (1,6 mia. RON), som fra og med i år dækkes af staten i henhold til den nye pensionslov. Efter at de offentlige lønninger som en midlertidig kriseforanstaltning blev beskåret med 25 % i midten af 2010 for at rette op på budgetunderskuddet, er de nu blevet hævet med 15 % i forhold til niveauet i december 2010. Denne stigning er blevet opvejet af afskaffelsen af den trettende månedsløn og feriepenge. Desuden blev antallet af offentligt ansatte beskåret med ekstra 20 000 i forhold til, hvad der var nødvendigt for at overholde kravene til de samlede lønomkostninger. Blandt de øvrige foranstaltninger, der blev truffet i forbindelse med 2011-budgettet, kan nævnes den fortsatte fastfrysning af pensionsbeløb, nye jobnedskæringer i den offentlige sektor, hvor kun en ud af syv afgående medarbejdere vil blive erstattet, samt afskaffelse af varmetilskud. Der forventes endvidere betydelige besparelser takket være ændringen af pensionssystemet, den nye lønlov og omstruktureringen af sundhedssektoren.

Myndighederne er fortsat indstillet på at styrke reducere underskuddet i 2012 til under 3% af BNP opgjort på ESA-basis, men der kan blive behov for supplerende foranstaltninger. Allerede i Kommissionens økonomiske prognoser fra efteråret 2010, der byggede på en antagelse om uændret politik, blev det nævnt, at der kunne blive behov for en ekstra indsats svarende til 0,5 % af BNP. Det kan imidlertid blive nødvendigt at træffe endnu mere omfattende foranstaltninger på grund af overflytningen af tabsgivende statsejede virksomheder til den offentlige sektor, som kommer til at medføre en samlet tilpasningsindsats svarende til omkring 1 % af BNP. Det vil også være nødvendigt fortsat at begrænse de offentlige udgifter, herunder lønninger og tillæg.

Det foreslåede forebyggende program tager også sigte på styrke budgetforvaltningen yderligere. Gennemførelsen af loven om finanspolitisk ansvarlighed og vedtagelsen af den mellemfristede finanspolitiske strategi burde medvirke til at forbedre budgetplanlægningen. Desuden er det nødvendigt at forbedre planlægningen af investeringsudgifter på statsligt plan. Skønt Rumæniens offentlige anlægsbudgetter normalt er store (for 2011 er der afsat 7,2 % af BNP hertil), kommer der meget få resultater ud af dem, hvilket tyder på en forholdsvis ineffektiv udnyttelse af midlerne. Desuden blev der tidligere iværksat et stort antal anlægsprojekter uden sikkerhed for, at de kunne færdiggøres. Dette har bevirket, at de midler, der i dag står til rådighed til dækning af anlægsudgifter, er tyndt fordelt over et (for) stort antal uafsluttede projekter. En arbejdsgruppe nedsat under premierministeren vil opstille en liste over prioriterede anlægsprojekter, som vil kunne finansieres over de kommende tre til fem år inden for de bevillingsrammer, der er fastsat i den ajourførte budgetstrategi for 2011-2014.

Desuden vil centralregeringens overvågning og evaluering af anlægsprojekter blive forbedret ved at styrke den afdeling i finansministeriet, der er ansvarlig for kontrollen med offentlige investeringer og ved at forbedre ministeriets database med oplysninger om kapitalinvesteringer. Der kan blive behov for teknisk bistand fra andre medlemsstater. Finansministeriet vil hvert kvartal aflægge rapport til regeringen, hvori der vil blive gjort status over igangværende og planlagte anlægsprojekter, og regeringen vil drøfte denne rapport og tage skridt til at eliminere eventuelle budgetoverskridelser eller andre problemer forbundet med budgetgennemførelsen. Endelig vil anlægsudgifterne gradvist overgå fra at være 100 % indenlandsk finansierede investeringer til investeringer, der medfinansieres af EU, hvilket også skulle bidrage til at forbedre absorberingen af EU-midler.

4. FINANSMARKEDER

Finansmarkederne i Rumænien har udviklet sig solidt siden midten af 2010, men situation er stadig skrøbelig. Den vedblivende turbulens i euroområdet periferi synes kun at have haft en beskedent direkte indvirkning på de rumænske markeder. Spændingerne på finansmarkederne aftog i takt med forbedringen af klimaet på det globale marked og til en vis grad også som følge af forventningerne til EU's og IMF's opfølgingsprogram for Rumænien. Vekselkursen har de seneste måneder været stabil og ligget tæt på 4,20-4,30 RON/EUR. Efter at have toppet lige over 400 basispoints i midten af 2010 har CDS-spreadene på statsgæld bevæget sig omkring ca. 300 basispoints siden oktober 2010 (lavere end i Grækenland, Irland, Portugal og Ungarn). Aktieindekset BET forblev stort set uændret i fjerde kvartal af 2010, men begyndte igen at stige i januar. Renten på etårige indenlandske statspapirer lå klart under 7 % p.a. i januar og februar 2011, hvilket tyder på lavere refinansieringsomkostninger for budgettet end i det meste af 2010. Bankernes rentabilitet blev ramt af forværringen af aktivernes kvalitet. Andelen af misligholdte lån steg til 11,9% ved udgangen af 2010 sammenlignet med 7,9% ved udgangen af 2009. Denne forringelse af aktivernes værdi gik ud over rentabiliteten inden for banksektoren og kulminerede i et nettotab ved årets udgang (dvs. en negativ egenkapitalforrentning på -1 %). Bankerne har imidlertid bevaret tilstrækkelige kapitalbuffer, således at solvensprocenten for systemet som helhed er forblevet over 14 %. Skønt risikoeksponeringen siden oktober 2010 er faldet til 95 % af benchmarkværdien i marts 2009, ligger eksponeringen hos de moderinstitutter, der deltager i det europæiske banksamordningsinitiativ (Wien-initiativet), fortsat tæt på niveauet i marts 2009 (98 % ultimo januar 2011).

5. BETALINGSBALANCE OG EKSTERNE FINANSIERINGSBEHOV

Betalingsbalancens løbende poster udviste et underskud på 4,2 % af BNP i 2010. Indstrømningen af privat kapital er gradvist taget til. Dette har muliggjort en hurtigere akkumulering af udenlandsk valuta end forventet, således at valutareserverne nu ligger på et komfortabelt niveau (omkring 130 % af den kortfristede gæld). I henhold til de aktuelle fremskrivninger baseret på det makroøkonomiske baseline-scenarier vil udlandsgælden ikke udvikle sig i uholdbar retning i løbet af programperioden.

I tilfælde af et negativt chok kan Rumænien få behov for supplerende finansiering på op til 5 mia. EUR. I et sådant negativt scenarier vil Rumænien ikke være i stand til at dække hele sit eksterne finansieringsbehov via de disponible finansieringskilder, hovedsagelig som følge af et fald i de udenlandske direkte investeringer og lavere refinansieringssatser for amortisering af gæld, især fra bankernes side. I så fald vil det residuale finansieringsbehov skulle dækkes

gennem aktivering af forebyggende finansiel bistand fra EU (sammen med IMF-bistand). Dette alternative scenario er blevet udformet i tæt samarbejde med IMF og bekræfter det supplerende finansieringsbehov på omkring 5 mia. EUR, der skal dækkes ved hjælp af international finansiel bistand.

Skønt den økonomiske krise har hjulpet med til at rette op på ubalancer i økonomien, forekommer der stadig ubalancer. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster er blevet reduceret fra 11,4 % af BNP i 2008 til omkring 4,2 % i 2010. Kreditvæksten er gået i stå, og der har været en tocifret nedgang i anlægsaktiviteterne de seneste to år. Inflationen er fortsat høj. Det skarpe fald i lønningerne, særlig inden for den offentlige sektor, og den nye depreciering af valutaen i 2010 har bidraget til at forbedre Rumæniens priskonkurrenceevne. Med de foranstaltninger, de har vedtaget, har myndighederne haft held med at reducere budgetunderskuddet til under det aftalte niveau i 2010. Underskuddet på de løbende poster og det offentlige underskud (det dobbelte underskud) er dog fortsat forholdsvis store. Desuden kan den konstante stigning i låntagningen i udlandet udgøre en risiko. Dette betyder, at der fortsat eksisterer farlige makroøkonomiske ubalancer, der udgør en alvorlig trussel mod holdbarheden i Rumæniens betalingsbalance.

6. EU-STØTTE UNDER BETALINGSBALANCEMEKANISMEN SOM LED I EN INTERNATIONAL INDSATS

I lyset af de fortsat alvorlige betalingsbalanceproblemer, Rumænien står over for, og på betingelse af, at de rumænske myndigheder afgiver et fast tilsagn om at gennemføre et større finanspolitisk, finansielt og strukturelt tilpasningsprogram, henstiller Kommissionen, efter at den har hørt Det Økonomiske og Finansielle Udvalg den 3. marts 2011, at Rådet vedtager en afgørelse om fortsat at yde den gensidige bistand, der er omhandlet i EUF-traktatens artikel 143. Den rumænske regering skal gennemføre sit økonomiske program for at eliminere de tilbageværende alvorlige trusler mod holdbarheden i landets betalingsbalance.

Desuden foreslår Kommissionen efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, at Rådet vedtager en afgørelse om forebyggende mellemfristet finansiel bistand på op til 1,4 mia. EUR til Rumænien for at sikre holdbarheden i landets betalingsbalance². Denne forebyggende bistand vil kunne aktiveres frem til den 31. marts 2013.

Forebyggende mellemfristet finansiel bistand til Rumænien under mekanismen for betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne forekommer at være det mest hensigtsmæssige middel på baggrund af den aktuelle situation med en reduceret kapitaltilstrømning og store finanspolitiske og eksterne ubalancer. Under de aktuelle forhold på markedet agter Rumænien ikke at anmode om udbetaling af midler fra IMF eller EU, men den forebyggende bistand vil gøre det nemmere for landet at gå videre med korrektionen af budgetunderskuddet og underskuddet på betalingsbalancen.

Bistanden vil give troværdighed til regeringens økonomiske program, herunder den igangværende budgettilpasning og konsolideringen af finansmarkedsreformen, og den vil øge fokuseringen på produkt- og arbejdsmarkedsreformer og en bedre absorbering af midler fra EU's strukturfonde. Gennemførelsen af det økonomiske program vil øge Rumæniens vækstpotentiale, hvilket burde få en positiv effekt for den rumænske valutas værdi i udlandet

² Den foreslåede bistand vil blive ydet under EU-faciliteten for medlemsstater, der endnu ikke har indført euroen, som er beskrevet i Rådets forordning (EF) nr. 332/2002.

og dermed mindske risikoen for negative effekter for virksomhedernes balancer og husholdningernes økonomi. Det skulle sikre et mere holdbart økonomisk opsving og forbedre kvaliteten af banksektorens aktiver, hvilket igen vil frigøre ressourcer til nye investeringer.

Mens den forebyggende bistand afspejler det forhold, at Rumænien under normale markedsvilkår kan dække sit finansieringsbehov uden yderligere officiel bistand, anses de risici, der udgør en alvorlig trussel mod holdbarheden i den rumænske betalingsbalance, at være tilstrækkeligt dækket frem til første kvartal 2013 af de påtænkte forebyggende lån på op til 5 mia. EUR, da den foreslåede forebyggende EU-bistand til Rumænien vil blive sammenkoblet med IMF-bistand i form af et forebyggende standby-arrangement i en størrelsesorden på 3,09 mia. SDR (300 % af Rumæniens IMF-kvote eller ca. 3,6 mia. EUR). Verdensbanken vil fortsætte med at yde den bistand på henholdsvis 400 mio. EUR, som den har givet tilsagn om inden for rammerne af sit program for udviklingslån (DPL3), og 750 mio. EUR baseret på resultaterne af socialsikrings- og sundhedsreformerne.

EU's forebyggende finansielle bistand ydes til støtte for realiseringen af de rumænske myndigheders faste tilsagn om at gennemføre et omfattende økonomisk program. Programmet vil blive integreret i en opdatering af det rumænske konvergensprogram og i Rumæniens nationale reformprogram. De nærmere økonomisk-politiske betingelser knyttet til udbetalingen af de forskellige rater af EU-lånet vil blive fastsat i et aftalememorandum mellem Kommissionen og de rumænske myndigheder, som kommer til at bestå af følgende hovedelementer:

A: Konsolidering af de offentlige finanser

Konsolideringen af de offentlige finanser udgør fortsat et centralt element i reformprogrammet, i henhold til hvilket budgetunderskuddet skal reduceres til 4,4 % af BNP i 2011 opgjort på kassebasis (under 5 % af BNP i ESA-termer) og til under 3 % af BNP in 2012 i ESA-termer, hvorefter situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud vil være bragt til ophør. Programmet vil endvidere sætte skub i bestræbelserne på at reducere den offentlige sektors restancer på såvel centralt som lokalt plan. Det finansielle rapporteringssystem for de statsejede virksomheder, der er blevet eller risikerer at blive medregnet til den offentlige sektor, bør udvides for at muliggøre en månedlig overvågning af deres finansielle stilling, inkl. mængden af betalingsrestancer, for gradvist at mindske denne. Den offentlige sektors lønomkostninger må i 2011 højst beløbe sig til 39 mia. RON (ekskl. 1 574 mio. RON i socialsikringsbidrag for militæret efter gennemførelsen af den nye pensionslov), og de skal samtidig overholde de relevante øvre grænser i den mellemfristede finanspolitiske strategi for perioden 2012-2014.

B: Finanspolitisk styring og finanspolitisk strukturreform

Den finanspolitiske styring vil nyde stor gavn af den tekniske bistand fra IMF og Verdensbanken inden for offentlig finansforvaltning og finanskontrol. Denne bistand omfatter også uddannelse af personale og modernisering af hele it-infrastrukturen til forvaltning af centralregeringens budget og udgifter. Det økonomiske program tager også hensyn til, at der er behov for en bedre prioritering af offentlige investeringsbehov, og at planlægningen, opfølgningen og evalueringen af offentlige anlægsprojekter skal forbedres. Det økonomiske program indeholder adskillige foranstaltninger med henblik herpå, herunder oprettelse af en projektdatabase og en styrkelse af planlægnings- og overvågningskapaciteten i henholdsvis premierministerens kabinet og finansministeriet i forbindelse med anlægsinvesteringer. Finansministeriet vil føre nøje kontrol med budgetterne for de hospitaler, der henhører under

sundhedsministeriet, for at undgå, at der igen opstår betalingsrestancer. De rumænske myndigheder vil også fremover gennemføre en årlig review og ajourføring af gældsforvaltningsstrategien, hvilket som led i dette program vil sige ultimo december 2011 og ultimo december 2012.

C: Regulering af og tilsyn med finanssektoren

Inden for finanssektoren vil myndighederne sørge for, at den tilsynsmæssige behandling af "debt-for-equity swaps" ikke svækker kreditinstitutternes finansielle stilling. Som forberedelse på indførelsen af IFRS i 2012 vil myndighederne udarbejde forslag til tilsynsfilter med henblik på at fastholde den tilsynsmæssige tilgang til hensættelser til dækning af tab på lån, solvens og reserver. Kreditdisciplin og forhindring af "moral hazard" blandt debitorer kan yde et betydeligt bidrag til forbedring af den finansielle stabilitet. Derfor vil regeringen fortsat afholde sig fra at tage lovgivningsmæssige initiativer (såsom loven om personlig insolvens) og indføje bestemmelser i loven om gældsinddrivelse, der vil kunne underminere kreditdisciplinen. Myndighederne vil desuden foretage de nødvendige ændringer for at skabe korrelation mellem bestemmelserne i loven om forsikringsselskabers konkurs og den generelle lov om insolvens og loven om forsikringsselskabers virksomhed og forsikringstilsyn.

D: Pengepolitik

Pengepolitikken vil fortsat være gearet mod at sikre prisstabilitet og opfylde den rumænske centralbanks inflationsmål (3,0 % \pm 1 procentpoint ultimo 2011 og ultimo 2012).

E: Strukturreformer

Den rumænske regerings økonomiske program fokuserer kraftigt på gennemførelse af reformer på produktmarkedet og arbejdsmarkedet med det formål at forbedre deres funktionsmåde og dermed gøre den rumænske økonomi mere modstandsdygtig over for eksterne chok og øge dens vækstpotentiale på lang sigt. Programmets strukturreformdagsorden vil blive inkluderet i Rumæniens kommende nationale reformprogram og hjælpe landet med at nå de nationale mål, der er blevet fastsat inden for rammerne af Europa 2020-vækststrategien.

For energisektorens vedkommende skal der ifølge programmet gennemføres en deregulering af priserne på og handelen med el og gas for at forbedre adgangen til markedet og øge transportkapaciteten og for at bidrage til opbygningen af et velfungerende, integreret og sammenkoblet indre marked for el og gas i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 4. februar 2011. Ifølge programmet skal der etableres en stærk og uafhængig energimyndighed, der skal kunne påtage sig arbejdsopgaver og ansvarsområder som beskrevet i den tredje energipakke. Omstruktureringsplanen for kulindustrien vil blive anmeldt til Kommissionen. Programmet omfatter en samlet reform af jernbanesektoren, der kan gøre den mere effektiv i relation til passagertransport og planlægning af jernbaneinfrastrukturer og samtidig gøre den mere attraktiv for anden transport end passagertransport (gods). Reformen vil blive hjulpet på vej af en stærk og uafhængig regulerende jernbanemyndighed.

Rumæniens lovgivning om offentlig-private partnerskaber skal tages op til revision for at sikre, at den er i komplet overensstemmelse med EU's direktiver om offentlige indkøb. Desuden skal en review af rammerne for offentlige indkøb afsluttes inden udgangen af december 2011. Der skal i henhold til programmet indrettes en såkaldt kvikskranke som beskrevet i tjenesteydelsesdirektivet, der skal bistå virksomhederne med de forskellige

administrative procedurer i forbindelse med deres etablering i Rumænien eller i forbindelse med grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, og eventuelle restriktioner i forbindelse med etablering af detailforretninger vil blive ophævet.

Arbejdsmarkedsreformen vil ifølge programmet blive videreført med en ændring af arbejdsreglerne, som forventes godkendt i 2011, og en strømlining af de institutioner, der er ansvarlige for løndannelse. Arbejdsmarkedet vil blive gjort mere fleksibelt ved i højere grad at gøre brug af tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, mindske overtidsbetalingen og forlænge prøvetiden forud for fastansættelse. Den rumænske regering vil sammen med de forskellige berørte parter undersøge, hvordan lønforhandlingerne i den private sektor kan rationaliseres. Endelig omfatter programmet foranstaltninger til forøgelse af udbuddet af arbejdskraft og bekæmpelse af sort arbejde. Reformene skal være i overensstemmelse med EU's direktiver og de grundlæggende arbejdstagerrettigheder og skal tage hensyn til behovet for en integreret tilgang til flexicurity.

Myndighederne vil tage skridt til at styrke corporate governance i statsejede virksomheder, herunder i finanssektoren.

Med hensyn til den meget tiltrængte forbedring af absorberingen af EU-midler siger programmet, at den regeringshandlingsplan, som de rumænske myndigheder er i færd med at lægge sidste hånd på, og som er en reaktion på brevet af 13. december 2010 fra Kommissionens formand, vil blive gennemført. I programmet er der fastsat specifikke mål for størrelsen af de samlede certificerede udgifter indtil udgangen af 2012 for at forhindre, at Rumænien mister en betydelig del af de strukturfondsmidler, der er afsat til landets økonomiske udvikling.

Henstilling med henblik på

RÅDETS AFGØRELSE

om gensidig bistand til Rumænien

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 143,

under henvisning til Kommissionens henstilling efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rumænien har gennemført et omfattende reformprogram siden 2009. Holdbarheden i de offentlige finanser er blevet forbedret, og også regeringens adgang til markedsbaseret finansiering er blevet markant forbedret. Eftersom den finanspolitiske tilpasning fortsætter, og kursen på den rumænske valuta (RON) i forhold til de vigtigste handelspartners valutaer er blevet mere stabil, og eftersom moderinstitutterne til udenlandsk ejede banker har bibeholdt deres eksponering mod Rumænien, er banksektoren forblevet stabil med et godt kapitalgrundlag, og Rumæniens eksterne underskud er ikke vokset.
- (2) Det er nødvendigt at fortsætte konsolideringen af de offentlige finanser for at stabilisere gældskvoten yderligere og sikre, at de offentlige finanser forbliver bæredygtige på lang sigt i en situation med en hastigt stigende ældrekvote. Rumænien er begyndt at opbygge en rentekurve, men det er stadig dyrt at finansiere budgetunderskuddet og refinansieringen af forfalden gæld, og Rumænien satser fortsat på gældsinstrumenter med korte løbetider. Skønt det er lykkedes at fastholde stabiliteten inden for banksektoren, vil stigningen i uproduktive aktiver måske blive ved med at lægge pres på systemet.
- (3) På den baggrund er det vigtigt, at de rumænske myndigheder også fremover fører en sund og troværdig makroøkonomisk politik for at forhindre, at der igen opstår stress på de finansielle markeder. En af hjørnestene i det økonomiske program består fortsat i at mindske budgetunderskuddet i overensstemmelse med de henstillinger, som Rådet har rettet til Rumænien som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. For at sikre en holdbar nedbringelse af budgetunderskuddet er det nødvendigt, at Rumænien går videre med sin reform af den offentlige finansforvaltning og finanskontrol.
- (4) Rådet gennemgår med regelmæssige mellemrum Rumæniens økonomiske politikker, navnlig i forbindelse med den årlige analyse af opdateringerne af landets konvergensprogram og af gennemførelsen af det nationale reformprogram og i

forbindelse med den regelmæssige gennemgang af fremskridtene i Rumænien som led i konvergensrapporten.

- (5) I henhold til det økonomiske programs baseline-scenari er der sikret fuld dækning for det samlede bruttofinansieringsbehov frem til første kvartal af 2013, og regeringen fortsætter med at konsolidere sin adgang til markedsbaseret finansiering, men de uafsluttede reformplaner og de betydelige risici, der knytter sig til baseline-scenariet, berettiger Rumæniens anmodning om at få stillet forebyggende bistand til rådighed som opfølgning på den bistand, der blev ydet i henhold til Rådets beslutning 2009/458/EF³.
- (6) De rumænske myndigheder har anmodet EU og andre internationale finansielle institutioner om finansiell bistand til støtte for holdbarheden i landets betalingsbalance og for at sikre, at landets internationale valutaeserver kan holdes på sikkert niveau, selv i tilfælde af en ugunstig økonomisk udvikling.
- (7) Rumænien er fortsat alvorligt truet af vanskeligheder i forhold til landets betalingsbalance, og den trussel berettiger, at Den Europæiske Union vedbliver med at yde gensidig bistand —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den Europæiske Union vedbliver med at yde gensidig bistand til Rumænien, dvs. den bistand, der blev stillet til rådighed i henhold til Rådets beslutning 2009/458/EF af 6. maj 2009.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Artikel 3

Denne afgørelse får virkning på dagen for meddelelsen.

Artikel 4

Denne afgørelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den [dato].

På Rådets vegne
Formand

³ EUT L 150 af 13.6.2009, s. 6.

BUDGETMÆSSIG KONSEKVENSANALYSE

(jf. artikel 16 i de interne regler)

POLITIKOMRÅDE: AFSNIT 01 – ØKONOMISKE OG FINANSIELLE ANLIGGENDER AKTIVITET: FINANSIELLE TRANSAKTIONER OG INSTRUMENTER

1. FORSLAGETS BETEGNELSE: BUDGETPOST OG BETEGNELSE

Henstilling med henblik på Rådets afgørelse om gensidig bistand til Rumænien i sammenhæng med forslaget til Rådets afgørelse om forebyggende mellemfristet finansiel EU-bistand til Rumænien.

01 04 01 01 Den Europæiske Unions sikkerhedsstillelse for lån optaget af EU med henblik på betalingsbalancestøtte.

2. RETSGRUNDLAG:

TEUF, artikel 143 og 352, Rådets forordning (EF) nr. 332/2002.

3. SAMLEDE TAL FOR REGNSKABSÅRET (EUR)

I dette punkt vises strukturen for den garanti, som stilles af Den Europæiske Union. Den gør Kommissionen i stand til at afdrage på gælden (hovedstol, renter og andre omkostninger), hvis skyldneren (Rumænien) ikke betaler.

Når der er anført et "p.m." i budgettet, betyder det, at budgetgarantien kun aktiveres, hvis garantien faktisk kræves indfriet. Det forventes normalt, at der ikke vil blive gjort brug af garantien.

3a – Løbende regnskabsår

Ikke relevant.

		FB
Bevillinger ved regnskabsårets begyndelse (budget)		
Overførsler		
Yderligere bevillinger		
Samlede bevillinger		
Bevillinger, som allerede er sat til side gennem et andet arbejdsprogram		

Disponibel saldo		
Beløb til den foreslåede foranstaltning		

3b – Overførsler

Ikke relevant.

		FB
Overførsler		
Bevillinger, som allerede er sat til side gennem et andet arbejdsprogram		
Disponibel saldo		
Beløb til den foreslåede foranstaltning		

3c – Følgende regnskabsår

Ikke relevant.

		FB
Bevillinger ved regnskabsårets begyndelse (budget)		p.m.
Overførsler		
Yderligere bevillinger		
Samlede bevillinger		
Bevillinger, som allerede er sat til side gennem et andet arbejdsprogram		
Disponibel saldo		
Beløb til den foreslåede foranstaltning		p.m.

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

Den foreslåede forebyggende mellemfristede finansielle bistand til Rumænien består, hvis den aktiveres, af et lån fra EU på op til 1,4 mia. EUR (der finansieres ved, at EU optager lån på de internationale kapitalmarkeder). Den indgår i en international

finansieringspakke, som navnlig omfatter et IMF-lån på 3,09 mia. SDR (ca. 3,6 mia. EUR), som understøttes af standby-arrangementet. Verdensbanken har givet tilsagn om i alt 1,15 mia. EUR, hvoraf der allerede blev givet tilsagn om 400 mio. EUR som led i den foregående internationale finanspakke. EU's forebyggende mellemfristede finansielle bistand til Rumænien tjener til at modvirke de fortsat store risici for holdbarheden i Rumæniens betalingsbalance, der har været alvorligt truet siden 2009. Den forebyggende bistand understøtter også regeringens økonomiske program, der bl.a. har til formål at befæste investorernes tillid og mindske risikoen for spændinger på finansmarkederne. Bistanden forventes at yde et bidrag til den finansielle stabilitet også uden for modtagerlandets grænser som følge af de snævre internationale forbindelser (bl.a. mellem banker). Med den økonomiske pakke, hvortil der ydes bistand, satser regeringen på at kunne vedblive med at nedbringe underskuddet i perioden 2011-2013, hvilket vil mindske regeringens finansieringsbehov. Endelig sikrer støtten, som forvaltes af Kommissionen i samråd med Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, at EU forbliver nært involveret i udformningen af den økonomiske politik i Rumænien, og at politikken er i overensstemmelse med Rumæniens tilsagn i EU-sammenhæng og Rådets henstillinger, herunder navnlig gennemførelsen af det nationale reformprogram og konvergensprogrammet.

De lån, som EU optager på kapitalmarkederne eller hos finansieringsinstitutter med henblik på at yde lån til Rumænien, hvis landet anmoder herom, og hvis Kommissionen og Det Økonomiske og Finansielle Udvalg stiller sig positivt hertil, er dækket af EU-garantien. Lånet optages på kapitalmarkederne eller hos finansieringsinstitutter. Hovedstolen for de lån, der kunne blive ydet til Rumænien, vil udgøre op til 1,4 mia. EUR.

Den garanti, der stilles af EU, er sammensat på en sådan måde, at den vil sætte Kommissionen i stand til at afdrage på gælden, hvis Rumænien ikke betaler.

For at opfylde sine forpligtelser kan Kommissionen midlertidigt trække på sine egne kontante ressourcer for at afdrage på gælden. I dette tilfælde gælder artikel 12 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 2007/436/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 130 af 31.5.2000, s. 1).

5. BEREGNINGSMETODE

Ikke relevant.

6. BETALINGSSKEMA (EUR)

Ikke relevant.

Udgifts- område	Bevillinger		Betaling				
			År n	År n+1	År n+2	År n+3	Følgende regnskabsår
	År n						
	År n+1						

	År n						
	År n+1						
	I alt						